

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Na letošek se prijavilo od mnogoterm posetoviteljev za celotni 48 vin, ali kar je bilo, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za velikekrat celotne posetovitelje pripravi. V celotni, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. — Izračun se sprejema do leta celotna. — Stanje celotnega se prijavilo prijaviti.

(Dalje prihodnjič.)

erschöpfte die Mäglichkeit, uns in der nächsten Zeit das jugoslawische Gebiet eine kleine Erleichterung durch Lieferung von geringen Mengen an Fett, Getreide und Eiern bieten können.“ („Glede žita in moka smo mi Nemci izključno navezani na tujino, ker je naša pridelovanje v vseh (nemškoavstrijskih) deželah razun Gornje Avstrije popolnoma izčrpano. Mogoče nam bo v bližnjem času mogla Jugoslavija nekaj malega glede masla, žita in jaja nuditi.“)

Tako daleč je torej že glad prisilil Nemce, da prosijo nas Jugoslovane kruha. Kaj pomaga Nemcem njih zagrizenost, samo od „edinozveličavnega“ nemštvu tudi najbolj nadut Nemec ne postane sit. In če želodec kruli, potem pa je tudi pri Nemcu padla ošabnost pod ničlo. In to smo hoteli doseči. Nemci in nemčurji so vpili in pridigovali o Nemški Avstriji, kakor o kakih obljubljeni deželi, kjer je vsega v izobilju, kjer se čedi mleko in med. Zalibog, da so naši ljudje še danes mnogi tako zaručani in verujejo, da je v Nemški Avstriji bolje. Le pojdite v lačenbergaško in tudi najbolj zagrizen nemškutar bo postal pameten. Nemci vedo, da imamo Jugoslovani rodovitne pokrajine, da je pri nas dovolj živil, zato pa bi se radi polastili naših krajev, da bi tako mogli priti do živil. Nemci bi radi zopet naprej rekvirirali in odvezemali slovenskemu kmetu, ker sami nič nimajo. Ker Nemška Avstrija nič nima, zato pa Nemci in nemčurji nočejo oditi in se držijo n. pr. odstavljene nemški uradniki naših krajev kakor kak kozo.

Nemci so v Gradcu pred tedni nabili lepake, na katerih utemeljujejo, zakaj pravzaprav zahtevajo naš rodovitni Slovenski Štajer pod Nemško Avstrijo. Ta letak pravi: „Weil das Draugebiet mit seinem Ueberschuss an Getreide, Kartoffeln, Vieh und Schweinen, Geflügel und Eiern zur Ernährung unseres unproduktiven Berglandes und der Landeshauptstadt Graz unbedingt notwendig ist.“ („Ker je dravsko ozemlje s svojimi bogatimi pridelki žita, krompirja, živine, svine, perotnine in jaja za prehrano našega (nemškega) nerodovitnega gorskega ozemlja in mesta Gradca neobhodno potrebno.“)

Tako torej, bratje Slovenci, sedaj vidite tiste dobrote v Nemški Avstriji! Sodite sami, kje je — boljše!

„Dragi narodnjaki“.*

Listke s tem napisom so metali nemški „ptiči“ na naše obmejne kraje. Te ptičke-nemčurke strašno peče, da ne smejo več samovoljno gnjezditi po solnih goricah Slovenske Štajerske, puliti naše perje in piti slovensko kri. Zato skušajo s farizejskim hinarstvom metati pesek v oči našega ljudstva, da bi ga oslepili in ne bi videl volka v ovčji obleki, ki se vedno upa dobiti nazaj iztrgan mu plen ter nestrpno preži in čaka, da bi ga zopet zgrabil in davil in trgal, kakor poprej v blaženi Avstriji. Pa ne bodeš, Miha! Slovenski kmet ni tako zabiti, kakor si misli nemški Mihael, da ne bi spoznal nevarne zanke, ki mu jo nastavlja v teh letakih. Ti letaki so pismo goljufa, ki je pravdo izgubil, pa se skuša spet svoje mu bivšemu združniku približati, da bi ga vnovič opeharil in lupil. Kar najvišje cene obljublja, da smo le za Nemško Avstrijo! Zakaj ne, saj nemške banke tiskajo naprej „papier“, kolikor se jim zljubi. V Gradcu pa so razbili mestno hišo radi previsokih cen. Mihi, vemo, brez našega vina in sadja ne moreš živeti, pa boš prišel rad po njega v Jugoslavijo, ga dobro plačal in se pripeljal seboj železa, bakra, soli. Obleko pa že zdaj Ljubljana mnogo ceneje prodaja, nego Gradec. Ob koncu letaka še prida Mihael „griža-pesmico“, da bi svoje backe bolj ganil. Podamo jo tukaj v obliki nekaj spremenjeno, da se lažje spozna nje prava misel in namen. Obenem pridene odgovor slovenskega kmeta:

Nemškega „ptiča“ tožba.

Slovenska ti Štajerska mila,
Po tebi nemško srce hrepeni,
Nam molzna si kravica bila,
Zgubljena za nas si zdaj ti!

* Ta članek, ki odgovarja na znani nemčurški letak, o katerem smo pisali v zadnji številki „Slov. Gospodarja“, nam je poslal naš prijatelj iz Slovenskih gor. Dasi ravno pesem ni noben umotvor, vendar kaže, kako si naše ljudstvo predstavlja svoje prijatelje v Nemški Avstriji.

Na stolčkih vseh prvih sedel
Nemčurški oblastno smo mi,
In obilju smo tamkaj živel,
Mnilo je — oh — to bolji!

Slovenski kmet, vendar spregledal:
„Papirja“ dam, kolikor želim,
Pa zopet pod mizo se vselim,
Krog mize pa — nas posadim!

Odgovor slovenskega kmeta:

Ne boš — nemški Mihael — nikdar več
Tu prve besede imel,
Pod tvojim tiranstvom nam pravil
Krvavih si žuljev našel!

Za kapljico rujnega vina,
Ki naša ga tria rodi,
Dal rad boš železa in svina,
Obleko, plug, baklja, soli.

Tako, Mihael, že vendar spregledal,
Pravica da mora na dan,
Resnice se enkrat zavesti:
Da tvoj da je — v grob zakopan!

Naši vjetniki v Italiji.

Ptujski odvetnik dr. Tone Gosač, ki se je pred kratkim vrnil iz italijanskega ujetništva, nam je poslal to-le poročilo:

Po razpadu Avstrije je Italija vnela avstrijske ruske ujetnike tam jih naselila pa svojih taborih. Med drugim jih je bilo v Cassinu par sto. Leti so dvakrat napadli kantino ter pobrali živila, kar so bili izgledovani. Nato so se javili k raportu ter tam izjavili italijanskemu poveljniku: „Mi se pritožujemo, ker moramo tukaj mnogo več stradati nego smo prej v Avstriji in nimamo nikake svobode.“

V Avstriji torej v najslabšem času gladovanja ruski ujetniki niso stradali toliko kot v Italiji v dobrih časih.

Jaz sem videl med drugim v Rimu naše vojne ujetnike, ki so izgledali kot mrtva sence, dočim so bili italijanski vojaki silno dobro rejeni.

Enemu naših revežev sem ponudil skozi okno barake, v kateri sem čakal na vlak, kos kruha. Bil je neizmerno veselo presenečen ob pogledu na ta kos kruha, razširil je roke, da bi segel po njem, a odrek se mu noga vsled oslabelosti in moč je padel. S trudom se je dvignil potem, rekoč, da je popolnoma sestradan.

Par minut pozneje vidim skozi rayno isto okno barake, da naš sestradan ujetnik tlači polovico z blatom prepojeno oranžo v usta. Izraz njegovega obraza je bil grozno mučen in strnjen od strašnega življenja in pomanjkanja.

V dveh taborih sem videl skoro dan na dan iskati moštvo po smetišču ostanke živil, da bi si malo utešili glad.

Komur se godi v količkaj dobro, naj se ne spominja svojih ujetih sorodnikov samo s praznimi vzdihljaji, ampak naj tudi kaj pošlje, da si nekaj opomorejo. Razven tega se mora zanimati, za nje časopise in sploh javno mnenje, da se njihov položaj izboljša, oziroma da se takoj vrnejo v domovino.

V spomin padlemu junaku!

(Alojziju Tovorniku, poddesetniku kralj. SHS celjskega pešpolka, doma iz Dobja pri Planini na Spod. Štajerskem, padel junaške smrti dne 31. III. 1919 v bojih za Dobrovo pri Velikovem.)

Črna, temna noč je zagrnila tvoje mlado življenje. Ni Te več, tovariš naš. Nikdar več ne bo čulo naše uho Tvojih ubranih pesmi, s katerimi si nas razveseljeval. Kakor blisk se Ti je utrgala struna, in pevec naš si odložil harfo ter odšel v deželo zaželjenega pokoja. Živel, trpel in plakal si za domovino, kot njen mučenec si jo ostavil ter šel počivat v senco duhov, iz katere nam kličeš: „Mrtev Vam v grobu razklenem roke, ko pridete tudi Vi enkrat na moj grob k meni zaspati!“

Tovariš, nikdar Te ne pozabimo, vedno nas bo bolela izguba, da Te ni več v naši sredi.

Naš Tvojim junaškim grobom bodo šumeli ponočni vetrovi, valovi Ti bodo še mnogo let peli pogrebno pesem, Tvoje kosti strohne in razpadejo v prah. A spomin do Tebe ne ugasne nikdar v naših srcih. Ljubezen, ki si jo gojil do nas in do lepe naše domovine, ta ljubezen nas bo spremljala povsod, kot zvezda nam bo svetila v temni noči, na to Tvoje

svetlo se bomo osredili, saj ta ne bo nikoli zginila. Ker le ona nas bo varovala ter nam kazala, po kateri poti moramo tudi mi hoditi, da bomo res vsi slovenski „Majke Slave“, katere mučnili si sta.

Širokogrudna zemlja ti,
sprejmi ga v prostore svoje
in kot mu nekdanj mati v objemu,
zapala je — zopet mu tudi ti
Spavaj, spavaj!

Kofman Madla.

Za hmeljarje.

Dne 23. marca se je vršila v Ljubljani 50. glavna skupščina „Južnoštajerskega hmeljarskega društva“, katero je pristevali med najzanimivejše vseh dosedanjih glavnih skupščin tega društva. Skupščina je predsedoval društveni predsednik, veleposestnik in kupan Franjo Roblek. Iz letnega poročila posnamemo sledeče:

Društvo je stelo v preteklem letu 82 udov. Do sedaj je znašala članarina letno 2 K, katere se paviha na pet K. Društvo spremeni svoje dosedanje ime in se o v bodoče zvalo „Hmeljarsko društvo Slovenijo“ s sedežem v Zalcu. Leto 1918 je bilo za hmeljarje skrajno neugodno, kajti v Savinjski dolini se je pridelalo komaj okrog 2400 met. stotov hmelja. Hmeljske cene so bile izvanredno visoke, toda žal, ker je izvoz hmelja vsled prometnih ovir postal nemogoč, se še nahaja v Savinjski dolini hmelja lanekega pridelka za 1½—2 milijona K, ki čaka na izvoz. Društveni dohodki so znašali 1207 K, izdatki pa 79 K. Med dohodke je tudi pristevali državno podporo bivše države po 800 K, katero je društvu izposloval sedanji ministrski podpredsednik dr. Korošec, ko bivši državni poslanec, za kar mu je občni zbor izrekel prisrčno zahvalo. Na skupščini so bile sprejete sledeče resolucije: Vlada se naproša, da pospešuje izvoz hmelja in ga ne ovira z morebitnimi konzorcijskimi za to blago, kajti če mora čakati na izvozno dovoljenje, izgubi že v prvem letu čez 50% svoje kakovosti. Končno se vlada naproša, da gleda hmelja in hmeljske kupčije sploh ne ukrene ničesar prejšnjo tozadevno ni dobila potrebnih pojasnil o Hmeljarskega društva za Slovenijo, katero društvo deluje že 40. leto.

Ko je predsednik odgovoril še na razna vprašanja glede valoriziranja hmelja v bodoče, je zaključil glavno letno skupščino.

Razne politične vesti.

Zaupen sestanek vodstva SKZ. V torek, 20. S. aprila zvečer, se je vršil v uredništvu „Straž“ zaupen sestanek vodstva SKZ, na katerem je poročal poverjenik dr. Verstovšek o političnem položaju. Storili so se važni sklepi glede organizacije na strani.

Kmečkemu stanu na Spodnjem Štajerskem. Vsi stanovi v novi državi se organizirajo. V združbi je moč. Tudi kmetovalci in gospodarji se mora združiti v mogočni organizaciji, ki bo vstrajno dosledno zastopala težnje kmečkega stanu. Le Slo. Kmečka Zveza (SKZ) je primerna organizacija našega kmeta, ker je dokazala v dolgotrajni politični borbi, da ona edina zastopa prava narodna, vsaka in gospodarska načela. Nevstrašeno je šla in šla tudi v bodoče v boj za pravice našega kmeta, treba je, da se zopet vse vrste kmečkega stanu vsi činitelji, ki podpirajo kmečki stan, zberejo in organizirajo v SKZ. Voditelji in zaupniki, na delo!

Zaupnikom SKZ. Snujte po vseh župnijah bore SKZ! Postavite povsod zaupnike ter od vs strani vedno poročajte o političnih in gospodarskih zadevah na tajništvo SKZ v Mariboru, Koroška sta št. 5, I. nadstropje. Prirejte pridno shode sestanke ter si pomagajte med seboj. V Mariboru mammo le malo govornikov na razpolago in ti ne reje obhoditi cel Spodnji Štajer. Časi so resni, le ba in brezbriznost bi bila sedaj naravnost vel pregreha. Na delo!

Hujškači morajo čez mejo. Deželna vlada Slovenijo je sklenila, da se vsi odstavljene uradni učitelji in železničarji izženejo čez mejo. Ti ljudje imajo 24 ur časa na dan in ker nimajo drugega pravka, pa hujskajo od hiše do hiše proti Jugosloviji. Tukaj so radi, ker imajo pri nas vsaj dovolj ržja, v Nemški Avstriji pa bi morali gladovati. Ši pridni slovenski uradniki rimajo stanovanj, jim delajo ti hujškači napotje. Le pred z njimi!

Kako pa pri nas? V Nemški Avstriji razveljavljajo kupno pogodbo, ki so jih sklenili Jugoslovani s Nemci. Če je Rak nemec kupil posestvo, komisija za promet s posestvi tega nakupa ne poišči. Tako se je n. pr. zgodilo, da je komisija v Lipnici razveljavila Slovencema Jerneju in Frančišku Bokavšek v Wagendorfu pri St. Vidu ob Voglu kupno pogodbo, ki sta jo sklenila dne 22. avgusta 1918 za neko posestvo. A ne samo to. Ker se Bokavšek kot Jugoslovani ni hotel podpisati za državljana Nemške Avstrije, so iztirali njega in njegovo družino. Takih slučajev je zadnji čas na stotine. Kaj pa pri nas? O naših prometnih komisijah ni slišati prav nič. Zahtevamo, da se te komisije sestavijo iz naših mož in da vržejo vse Nemce, ki nam kljubujejo, čez mejo Jugoslavije. Bodimo vendar tudi mi malo bolj odločni!

Italijansko odposlanstvo je vendar moralo iz Maribora. Dolgo so se držali Lah, ki so prišli — „nadzirati“ v Maribor naše gibanje, Maribora. V nedeljo popoldne pa so jo vendar morali odkuriti. Bratili in gostili so se z Nemci in delali proti nam in naše naklepe. Osovražili so se pri vsem prebivalstvu. — Na mesto njih pa imamo v Mariboru francosko odposlanstvo, na čelu mu major dr. Reverdy. Ti Francozi pa so si s svojim ljudomilim obnašanjem pridobili srca naših ljudi. Zahajajo v slovensko družbo in se radi pogovarjajo s Slovenci. Francozi nas spoštujejo, Nemci in Lah pa sovražijo.

Shod v Kamnici pri Mariboru. V nedeljo, dne 6. aprila, se je vršil dobro obiskan shod SKZ, katerega je prav spretno vodil tamošnji gerent in nadučitelj Čepe. Govoril je urednik Žebot o političnem in gospodarskem položaju. K besedi se je oglasil tudi odvetnik dr. Vladimir Sernec iz Maribora, ki je slikal trpljenje, preganjanje in brezpravnost Slovencev pred in med svetovno vojno. Sklepečno je bila z velikim navdušenjem sprejeta resolucija, v kateri zbrani Slovenci ogorčeno protestirajo proti zasedenju jugoslovanskega ozemlja po Lahih ter slovenskih koroških krajih po nemških tolpah, izrekajo vročo zahvalo našemu generalu Maistru, ki je s svojo tunaško armado otel Jugoslaviji štajersko slovensko ozemlje ter preprečil, da niso mogla divje nemške tolpe pleniti in ropati po naših štajerskih slovenskih okrajih. — Shoda se je udeležilo okoli 300 oseb. Radi velike udeležbe se je moral shod vršiti na prostem pri cerkvi.

Naš položaj se je zadnje dni izdatnoboljšal. V Parizu so naši zastopniki dosegli, da je jugoslovansko vprašanje stopilo močno v ospredje. Novejša pravijo, da je glede mej z Nemško Avstrijo toliko gotovo, da je Maribor in vse ozemlje med Muro in Dravo naše. Tudi glede Koroške se je stvar dobro zasukala. Huda borba se vrši za Beljak, katerega bi rad ugrabil Lah. Vprašanje ogrskih Slovencev še ni prišlo v prefres. Radi Primorja je toliko gotovo, da dobimo Jugoslovani prost dohod do morja in primerna pristanišča. Ušoda Gorice, Trsta, Pule in Reke še ni odločena. Mirovna posvetovanja gredo zelo počasi naprej. Naši sovražniki na mirovni konferenci so Italijani, ki vrtajo in rovarijo pri zastopnikih drugih narodov proti nam. Požrli bi nam radi solunsko Gorico, naš Trst, Reko in sploh vse naše kraje ob Adriji. Hvala Bogu, da je Wilson bolj na naši strani. — Naši državni poslanci se bodo te dni vrnili iz Beograda na velikonočne počitnice in bodo poročali svojim volilcem o delovanju v Narodnem predstavništvu. — Na Kranjskem rovarijo liberalci in razni nezadovoljnejši proti „Slov. ljudski stranki“. Ustanovili so novo „kmečko“ stranko, v kateri so združeni uskoki obeh strank, a komando imajo liberalci.

Krajevni odbori »Slov. Kmečke zveze« so se ustanovili v St. Ilju pod Turjakom, v St. Vidu nad Valdekom in v St. Florijanu v Doliču. Zanimanje za organizacijo kmetov je bilo splošno.

Tedenske novice.

Naročnikom in sotrudnikom. V današnji številki smo zopet pričeli z nadaljevanjem zanimive povesti »Vojaški novinec«, ki smo jo morali radi pomanjkanja prostora in plina prekiniti. Prihodnja (velikonočna) številka izide — če medtem zopet ne nastanejo kakšne nepričakovane ovire — na osmih straneh.

† Župnik Vid Janžekovič. V četrtek, dne 3. t. m., predpoldne je v mariborski bolnišnici po daljši in mučni bolezni bogu vdano izdihnil svojo blago dušo vli. g. Vid Janžekovič, mnogozaslužni župnik v Svečini. Rojen je bil leta 1860 pri Sv. Marjeti niže Ptuja in v mašnika posvečen l. 1886. Kot kaplan je služboval pri Sv. Stefanu pri Zus-

mu, na Sladkigori, v Poljčanah, v Čadramu, pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in pri Sv. Jakobu v Slov. gor. do leta 1906, ko je bil imenovan za župnika v Svečini. Čeprav je bil rajni posebej ljubezniva, miroljubna in ponižna, je vendar tudi on bil žrtev krute gonje in preganjanja Slovencev ob izbruhu svetovne vojne leta 1914. Bolezni, katero mu je povzročil zli dah imenovanega leta, se ni mogel več iznebiti in podvreči se je moral težki operaciji v mariborski bolnišnici, kateri je pa podlegel. Kot župnik na naši severni narodni meji je vselej in neustrašeno stal na braniku za naše verske in narodne svetinje, vsled česar je moral prestati premnogo obrekovanj in preganjanj; toda tilnika ni klonil nikdar in potrnosti ni poznal. Temu blagemu in narodno zavednemu duhovniku je zdaj pretrgala kruta smrt nit življenja. Štajerski obmejni Slovenci izgubijo v rajnem ne le za dušni blagor župljanov vnetega duhovnika, marveč tudi svojega austrašenega narodnega zagovornika in branitelja. Pogreb dragega rajnega se je vršil v nedeljo, dne 6. aprila, ob 3. uri popoldne na pokopališče v Svečini. Udeležba ljudstva iz obmejnih krajev je bila ogromna. Kljub nedelji, ko imajo duhovniki obilo opravil doma, se je vendar udeležilo spreveda trinajst duhovnih sobratov. Slovo v cerkvi je govoril župnik velečastiti gospod Evald Vračko iz St. Ilja. Sprevod je vodil jareninski dekan č. g. Čížek, ki mu je govoril tudi nagrobno. Domači pevski zbor je zapel ob gomili žalostinko. Domači župljani se kar niso mogli ločiti od groba svojega preljubljenega dušnega pastirja. Obmejni Slovenci smo z rajnim gospodom Vidom mnogo, mnogo izgubili. Bil je tih, miren a zelo vstrajen delavec na narodnem polju. Tilnika ni upognil pred nasprotniki, ki so ga hoteli zdobiti, temveč je vstrajal kot junak! Slava spominu obmejnega buditelja! Svetila mu večna luč!

† Župnik in bivši dekan Henrik Verk. Komaj je črna zemlja zagrnila telesne ostanke nepozabnega č. g. Vida Janžekoviča, že je prinesel brzojav v Maribor drugo žalostno novico, da je Vidmu ob Savi dne 6. aprila zvečer umrl tamkajšnji župnik č. g. Henrik Verk. Rojen je bil leta 1846 pri Sv. Petru na Medvedovem selu in v mašnika posvečen leta 1873. Kot kaplan je služboval pri Sv. Frančišku v Sav. dol., v Koprivnici in na Pilštanj, kjer je postal provizor in leta 1885. župnik. Od leta 1894. do 1900 je bil župnik in dekan na Vidmu, od leta 1900 do 1904 nadžupnik in dekan v Vuzenici, od 1904 do 1907 župnik in dekan v Kozjem, od 1907 do smrti zopet župnik (in dekan do leta 1910) na Vidmu. Blagi pokojnik je na vseh krajih, kjer je služboval, bil neumoren in neutrudljiv pastir neumrjočih duš. Za njegovo nesebično delo so ga predstojniki odlikovali s tem, da je leta 1897 postal duhovni svetovalec. Blagemu duhovniku večni pokoj!

Duhovniške vesti. Na župnijo Sv. Jerneja v Slov. Bistrici je bil dne 1. aprila umeščen vli. g. Jožef Cerjak, upokojeni župnik rajhenburški. — Župnijo Sv. Danijela v Razborju je dobil č. g. Jožef Kodrič, kaplan v Slivnici pri Celju. — Kot provizor v Svečini je nastavljen bivši vojni kurat č. g. Mihael Barbič. — Č. g. Martin Vrzelač, kaplan v Marbeku, je nastavljen kot provizor v Pernicah. — Predstavljen je č. g. Janko Slavič od Sv. Marjete niže Ptuja v Marbek. — Č. g. Jožef Ozimič, ki je bil radi bolezni dosedaj na dopustu, je nastavljen za kaplana pri Sv. Marjeti niže Ptuja.

Maribor dobi slovenske šole. V Maribor je dospelo te dni nad 40 slovenskih učiteljev in učiteljic, ki so prevzeli mariborske ljudske in meščanske šole. Za slovenske otroke se bo vršil slovenski pouk. Po dolgoletnih borbah se je torej posrečilo doseči mariborskim Slovencem to, kar smo tako iskreno želeli. Slovenski učitelji, dobrodošli v slovenskem Mariboru. — Tudi okoliške šole so spremenjene v čisto slovenske. Povsod napredek!

Plačevanje osebno-dohodninskega davka ustavljeno. Vlada se je prepričala, da so odstavljani nemški in nemčurški uradniki naložili kmetom naravnost neverjetno visoke davke, zato je zdaj odredila, da se mora vršiti nova cenitev in se vsa dosedanja osebno-dohodninska obdajba razveljavi. Kdor je torej že dobil plačilni nalog, pa še davka ni plačal, naj dotični plačilni nalog shrani, a plačati ni treba. Pač pa zahtevamo, kar smo že večkrat povdarjali, da se morajo cenilne komisije, kjer se še to dosedaj ni zgodilo, nemudoma preurediti.

K velikonočnim praznikom. Silna draginja je. Nekateri trgovci, se zdi, tudi prehudo dražijo blago, če pa drugi isto blago bolj po ceni dajejo. Tudi z

živinskimi cenami je tako, zlasti zdaj, ko je promet prost. Ubogo ljudstvo, katero ali premali ali pa nič ne zasluži, se upravičeno boji prihodnosti. Prazniki so pred durmi. Obračamo se na pravičnost in usmiljenost premožnejših, še vedno krhkaško mislečih ljudi, ki jih še vedno vodi duh Kristusov: Naj skusijo po raznih župnijah pri klavni živini in mesu, pa pri moki in drugih živilih ubogim znižati cene in jim, kakor le veje in zna, pomagati, da bodo revnejši sloji imeli tudi vse seve svete praznike.

Dva vajenca se takoj sprejmeta v Tiskarno sv. Cirila v Mariboru. Zahteva se popolno znanje slovenskega jezika v govoru in pisavi ter va razreda srednje šole ali pa tri razrede meščanske šole.

Kraljica cerkvenega leta — Šmarnice za leto 1919, spisal M. Volčič, župnik v Breznu, izdala Cirilova tiskarna v Mariboru, so ravnokar izšle. V mični obliki razpravljajo razne Marijine praznike. Obsegajo lepe nauke za Marijine častilce. Ob koncu so pridejane mašne, spovedne in obhajilne molitve in litanije Matere božje. Cena lični knjižici s poštno vred znaša K 3 40. Naročajo se v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Častilci Marijini, sežite takoj po tej najnovejši knjižici.

Nov učni pripomoček za pouk zgodovine je »Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov«, ki jo je spisal Malija Pirc, profesor v Mariboru. Poverjenišтво za uk in bogočastje v Ljubljani jo je z odlokom z dne 28. marca 1919, št. 1457 priporočilo kot učni pripomoček srednje in ljudskošolski mladini. Cena 1 K, po pošti K 1 20; pri naročbi nad 50 iztisov dobijo gg. učitelji in učiteljice 10% popusta. Razpošilja jo pisatelj Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Marija, kraljica Marij. Premisljevanje in molitve. Spisal dr. Josip Holnjec, profesor bogoslovja v Mariboru. Mirno lahko trdimo, da tako popolnoma, živinega molitvenika za Slovence do sedaj nismo imeli. Kakor je ta. Pisatelj, neumorni organizator slovenskega ljudstva, se je v resnici potrudil poiskati vse, kar mu trditev nekaj dobrega. Knjiga vsebuje v pravi meri vsem občinskih premisljevanj o žalostni Mariji, kakršnih dosedaj še ni bilo v slovenski književnosti. Premisljevanjem sledi veliko Marijinih molitev in pobožnosti v lasti žalostni Materi in v lasti pljenju Jezusovemu, štiri sv. maše in štiri molitve in molitev in pobožnosti. On koncu je g. pisatelj še dodal razne molitve v boleznih, za bolnika, za umrlega in za rajne. Nova knjiga prav toplo priporočamo. Cena s poštno vred K 2 50. Naročajo se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Shodi in prireditve.

V nedeljo dne 13. aprila: V Dolu pri Hrastniku takoj po prvem sv. opravilu v prostorih g. Petra Šentjura občni zbor kmetijske zadruge. Člani zadruge pridite polnoštevilno, da se sami prepričate o delovanju zadruge! — Po tem občnem zboru se vrši občni zbor slov. kat. izobr. društva. — Pri Sv. Petru na Medvedovem selu po rani maši shod S. K. Z. Govori nadrevizor Vlad. Pušenjak. — Pri Sv. Stefanu pri Šmarju popoldne po večernicah shod S. K. Z. Govori nadr. Vlad. Pušenjak. — V Ptuj ob 10. uri popoldne v gornji dvorani Narodnega doma redni obč. zbor konjerejske zadruge. Vabljeni so vsi konjerejci, tudi nečlani. Na dnevnem redu je med drugim dvojnih predavanj. — V Svečini po rani sv. maši v šoli shod SKZ. Govorita urednik Žebot in odvetnik dr. Leskovar. — Pri Sv. Andražu v Slov. gor. ob 3. uri popoldne v šoli letni občni zbor čebelarke podružnice z običajnim vspešdom. Na vspešdomu je tudi predavanje in mikroskopično razkazovanje iz čebelne anatomije. Pridite v obilnem številu čebelarji domači in iz sosednjih župnij, starejši in mlajši, kateri želite na novo pristopiti ali se čebelarenja na novo poprijeti. — V St. Ilju v Slov. gor. po rani maši v Slovenskem domu velik ljudski shod. Govori dr. Jerovšek. — V Zgor. Sv. Kungoti po rani sv. maši v šoli velik ljudski shod za Kungoto in sv. Jurij ob Pesnici. Govori urednik Žebot in dr. Leskovar. — Pri Sv. Križu na Murskem polju takoj po rani maši zborovanje kmetijske podružnice v Kosijevi gostilni v Križevcih. Na dnevni red pride poročilo o dohodnini, vojnem davku in davku na vojne dobičke ter razne kmetijske zadeve. Naj noben ud ne izostane. — Na Črešnjecju pri Slov. Bistrici po večernicah gospodarski shod Kmetijske podružnice.

V ponedeljek dne 21. aprila: V Žičah popoldne ob 3. uri v posojilniških prostorih redni občni zbor hranilnice in posojilnice z običajnim dnev-

ni redom. — Pri Sv. Benediktu v Slov. gor. popoldne ob 3. uri v društveni dvorani gledališka igra »Repčev.« Nastopila povečani pevski in spopolnjeni tamboraški zbor s popolnoma novimi komedi. — Pri Sv. Emi po večernicah pred cerkvijski shod SKZ. Govori dr. Ogrizek o ljudskih pravicah. Vabljeni so tudi sosede in Hrvatje.

Gospodarske novice.

Nad deset vagonov živil so hoteli tihotapci, večinoma Nemci, na nedovoljen način spraviti skozi Maribor v Nemško Avstrijo, a jim je spodletelo. Naše skrbno slovensko oko jih je zalotilo. Živila so vredna nad 2 milijona K. V vagonih je najfinjša moka, riž, kava, sladkor, makaroni, tobak i. dr. Ti vagoni so bili priklopljeni vlaku Rdečega križa.

Modra galica se ni prišla. Naložena je že v vagonu, a ker je bil v Nemški Avstriji štrajk, je ni mogli spraviti k nam. Zagotovljeno je, da bo galica dospela v pravem času v Jugoslavijo.

Dr. Korošec je prevzel ministristvo za prehrano. Oskrbel bo celo Jugoslavijo z živi. Visoke cene živeža se bodo odpravile na ta način, da bo vlada sama v posebnih prodajalnah prodajala živila po znižanih cenah. Dr. Korošec bo najprvo odpravil zapreke v prometu, tako da bo prevažanje živil šlo po celi Jugoslaviji gladko izpod rok. Odpraviti hoče tudi verižno trgovino, ki tira cene kvišku. Dal Bog obilo blagoslova našemu voditelju pri svojem težkem delu!

Prehrana Slovenija zagotovljena. Vlada je ukrenila in storila vse potrebno, da dobijo slovenske pokrajine dovolj živeža. Uvedla se bo tudi v kratkem akcija za cenejša živila za ubožne sloje, delavce itd. Seveda je v prvi vrsti dolžnost okrajnih glavarstev, da se za prehrano dovolj pobrigajo. Kolikor smo poučeni, sta v tem oziru posebno delavna mariborsko in ptujsko okrajno glavarstvo, dočim se n. pr. gornjegrajska ekspozitura ne briga veliko za prehrano.

Neopravičeno trgovanje in veriženje. V zadnjem času je doseglo zakonito trgovanje, prekupčevanje in s tem združeno veriženje in draženje raznega blaga, zlasti tistega, ki prihaja k nam preko demarkacijske črte, tak obseg, da postaja že občutno zlo v moralnem in gospodarskem oziru. Zlasti nepoklicni delomirni elementi, celo mladina in ženske, so se posvetili temu dobičkonosnemu poslu, ki mu je edini namen na lahek in nepravilen način doseči velike dobičke, ki ostanejo drжавi skriti in obdačenju nedosežni ter pospešujejo samo zapravljenost in lahkomišljenost te vrste ljudi. V enaki meri pa je občutno oškodovano tudi kupujoče občinstvo, zlasti ubožnejši sloji, ker gre blago skozi dolgo vrsto verižnih trgovcev in doseže nesorazmerno visoke cene, predno pride v roke konzumentu. Da se odpomore temu, je dala vlada podrejenim oblastim strog ukaz, da zasledijo to zakonito, od neupravičencev izvrševano trgovino, strogo kaznujejo prestopke obrtnega reda in v vsakem slučaju veriženja in draženja blago za plenijo.

Nova Kmetijska podružnica se je ustanovila dne 6. aprila v Gabciji pri Celju. Pristopilo je doslej 46 udov, ki so si izvolili naslednji odbor: Dav. Kranjc, načelnik; Tržan Mart., podnačelnik; Avg. Jager, tajnik in blagajnik; odborniki: Jelen Mat., Novak Mart., Aubrecht Mart., Candir Mart. in Jan. Tržan. Sedaj pa pogumno na delo; čaka ga povsod v izobilju!

Hlevski gnoj ni gnojilo za travnike. Kljub pe-manjkanju hlevskega gnoja se še vedno opaja, da mnogokje izvažajo iz hlevov na travnike cele kupe hlevskega gnoja, kateri bi se na njivah krvavo potreboval. Hlevski gnoj ni primerno gnojilo za travnike, kajti iz raztresenega gnoja se izpušča v zrak prosti dušik, v sled česar se je ravnati po pravilo. Hlevski gnoj na njive, gnojnico pa na travnike.

Dopisi.

Maribor. Ponk na deški ljudski šoli I. se prične v četrtek, dne 10. aprila ob 8. uri zjutraj.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Umrli je 5. aprila po štiriletni muci bolezni gđ. Micika Rožman iz Rožičkega vrha, stara 89 let. Preselila se je za svojim očetom, ki je umrl ravno pred enim letom. N. v m. p.

Dornova pri Ptuj. Tukaj so imeli, kakor se sliši, socialdemokratski shod. Glavna opora te, med nami še neznane stranke, so štajercijanci Messerec, Kukulov Teček in Hrga. Bog ve kaj to sicer ni, nekaj je pa vendar.

Ormož. Pri nas se vrše, skoravno je postelja čas, vsat teden plesne vaje v nemški šoli. Vodja te zabave, ki traja dvakrat na teden, je gerent dr. Lašič. Vsa inteligenca se udeležuje v šolskih prostorih teh plesov, v mestu pa vlada velika nevolja, da se v postnem času kaj takega godi.

Ormož. V nedeljo, 23. marca se je pojavil nad mestom in okolico zračni letalec. Metal je znane letake proti Jugoslaviji in delitvi Štajerske. Letaki so se našli ob železniški progi Vel. Nedelja — Ormož in v nekaterih vaseh okrog Ormoža. Vest, da je zračni letalec krožil nad Ormožom, pa se je raztresla brččas samo namenoma. Vsebinske letakov smrdi po pisavi nekdanjega »Ptujkega Štajerca« in njegovega ormoškega urednika Wenigerholza. Mož je znan izza časa vojske, ko je kot desna roka Linhartu podpiral hujškarijo »Štajerca«. Po ustanovitvi Jugoslavije pa Wenigerholz nima drugega posla kot plaziti se okrog ljudi, katerih srce bije za »lačenbergarijo«. Te ljudi krmi zdaj z lažmi po receptu nekdanjega »Štajerca«. Ognjišče teh vesti pa so gostilne v katerih so med vojsko zbirali gradivo za ovadbe proti Slovincem. Razni odpuščeni učitelji, uradniki Zoneki in Wenigerholzi in kakor se še imenujejo, so, če hujškajo proti obstoju Jugoslavije, državni nevarni elementi, ki se naj iztirajo čez mejo, ali pa spravijo pod ključ; nezanesljive gostilne pa zaprejo. Bomo videli, če potem ne bo vladal povsod najlepši mir in red. Upravičeno zahtevamo, da oblasti napram takim hujškatem nastopijo energično četudi pravično. Prevelika popustljivost v teh resnih časih pa bi bil zločin na naši mladi državi za katere obstoj je odgovoren slehern zaveden Slovenec.

Trg Lemberg. Ljudski shod, katerega so sklicali v nedeljo, dne 6. aprila socialni demokrati iz Slatine, se jim je popolnoma ponesrečil. Na shodu so namreč imeli večino pristaši Kmečke zveze. Zato sta bila izvoljena v predsedstvo posestnik M. Gobec in tapan Anton Somrek, prvi kot predsednik, drugi kot tajnik. Tajnik je navzočim razložil nevarnost socialdemokratizma, ki hoče izsevršiti do krščanske vere vse rešiti brez krščanskih načel. Socialisti so govorili o kapitalistih, ki jih tukaj ni, o razdelitvi velikih posestev, ki jih tukaj nikdo nima. Vzbujaali se nezadovoljnost zaradi draginje, ki jo poleg vojske sedaj povzročajo najbolj socialisti, ker s svojimi štrajki zahtevajo vedno večje plačilo, pa manj dela. Socialdemokratske zmote je prepričevalo zavrnil tajnik K. Z. in tega shoda. Po triurnem živahnem zborovanju je bila navdušeno sprejeta sledeča resolucija: »Navzoči zborovalci pozdravljajo in odobrujejo delovanje »Jugoslovanskega kluba« v Beogradu. Resoluciju se je brzojavno odposlala v Beograd.

Sevnica. Tukaj smo pokopali dne 8. t. m. pridnega mladca Jožeta Stegenšek, sina posestnika in obč. odb. iz Drožanj. Ves čas vojne mu je prizanašala smrt. Bil je večkrat ranjen, a srečno se je vrnil kot narednik domov. Navzoč je bil pri podiranju drevesa, v vihu se odlomi noka suha veja, mu pade v zatilnik tako nesrečno, da je drugo jutro umrl. Počivaj v miru, dragi Jože. Na svidenje nad zvezdami! Potrži družini, naša sožalje!

Konjice. Tukajšnje Kat. pol. društvo je imelo zopet po petih letih svoj letni občni zbor. Gospod župnik Pregelj iz Stranice je podal sliko sedanjega političnega in gospodarskega položaja v naši državi. G. provizor Janez Baznik je pozival v svojem govoru k samozavesti in ljubezni do naše nove domovine. Nato se je izvolil nov odbor političnega društva pod predsedstvom g. arhidijakona Franca Hrastelj. — Ob enem se je vršil ustanovni shod okrajne organizacije SKZ za konjski okraj. Izvolili so se zaupniki za celi okraj. Odbor se bo volil na sestanku zaupnikov, ki se skliče v kratkem. Shod je bil mnogoštevilno obiskan, prišlo je veliko ljudi tudi iz sosednjih župnij, znamenje, da je veliko zanimanje za politično življenje in za SKZ. Zborovalci so burno protestirali zoper italijanske nakane, cdtrgati od naše domovine čisto slovenske kraje in se je sklenilo, odposlati tozadevno protestno resolucijo na deželno vlado v Ljubljani.

Remšnik. Naše izobraževalno društvo je pred in deloma še tudi začasa vojske izborna delovalo. — Kaj pa zdaj? — Naenkrat je vse utihnilo. — Povsod se organizirale razna društva, a pri nas se nikdo ne gane. Res, da naš visoki Remšnik med svojim domačim prebivalstvom nima mnogo, ali ni »intelligence«, a nekaj jih je vendar, ki bi nas lahko organizirali in skrbeli za naš, in obenem tudi za blagor naše mlade domovine, koja je menda pač ravno v naših krajih najbolj ogrožena. Prosi me dotične in še druge merodajne organizatorje, naj nam gredo na roko, in videli bodo, da bodo našli pri nas zelo hvaležno polje. — Remšničank (Pa začnite Vi z organizacijo, če se drugi ne gane; sačeti je treba, potem bo že žlo, saj imate množnosti, kakor je videti. Na delo! — Uredništvo.)

Hrastnik. Na dolgem shodu so se tukajšnji socialdemokratski voditelji, prilizovali kmetskom, toda kakšno ljubezen imajo v resnici do njih, se vidi in sliši večkrat tuaj. Z brutalno silo in medsebojno grožnjo, prisilili so večinoma že vse delavce, da so se organizirali v njihovi stranki. Posebno lovijo v svoj tabor male posestnike iz okolice, ki so tudi zaposleni v rudniku, in gorje, če med njimi osumnijo katerega, da je pri »ta črnih«. — (tako imenujejo člane Kmečke zveze). Psovanja in rovarjenje proti takim je pač res boljševsko. — Tukaj se zelo širijo med delavci govoriče, da pridejo na pomoč »boljševiki«. Ako imajo ogrski in laški boljševiki, od katerih pričakujejo pomoči, taka načela, kot naši »ta mladi« — potem gorje kmetu!

Laška pravica. Ni dolgo tega, vračal se je priprost kmetič iz Zemunika pri Zadru na svojem vozu s parom volov iz mesta domov. Med potjo najde v cestnem blatu in prahu ležečo laško zastavo, jo pobere in obesi volu na rog. Bil je radi tega zatužen in poklican na vojaško sodnijo v Zadru. Sodnik: (govoril ni ne laško, ne latinsko, ampak potem tolmača v pristni srbohrvaščini). Li niste vedeli, da je tisto bila italijanska zastava? Kmet: Bla je pač neka cunja, ki sem jo pobral iz blata in jo obesil enemu volu na rog, da se bi drugi ne splašil! Sodnik: (mu pokaže laško trikoloro). Glej taka je ital. zastava! Je bila ona cunja tej enaka. Ne vem, gospod, morebiti — samo toliko vem, da je bila mnogebarvna! Sodnik: No! in sedaj ste zadovoljni, ker vam je Italija poslala kruha in živeža? Kmet: Hvala Bogu! Sedaj imamo riža in fižola. Smo zadovoljni, a zadovoljni smo bili tudi prej, ko so nam vladali Švabi in smo morali jesti poljska žitja. Smo pač sromaki mi... Srečni in zadovoljni kmetič je bil obsojen na 6 let ječe.

Slovenci širite Slov. Gospodarja!

Listnica uredništva.

Rače: Opišite nam vse podrobnosti. Bomo vam zelo hvaležni. Označite posebno, kdo je razbil tiste izraze. Pozdrave! — Gornja Poljska: Vaša pritožba o »kavarni« smo odstopili okrajnemu glavarstvu. — Sv. Barbara v Slov. gor.: Začnite pa vi delovati, če dotični gospodje nočejo. — Kališovec: Napravite takoj priziv proti previsoki odmeri davka. Priziv pošijite okrajni davčni oblasti. — Zavednim vojakom slov. plan. polka 2 bat. VI. stot.: Hvala za iskrene pozdrave! Le vstrajajte! Mi vsi smo ponosni na vaš junake živeti! — Jugoslovanski železničar v Leitersbergu: Pride v Male Novice. Le večkrat kaj! — Sv. Jakob v Slov. gor.: Dotični nemški mlinar bo še bridko obžaloval svojo predrznost. Vaš dopis iz otili oblasti. Pozdrave! Kmet s Koroškega: Hvala za dopis Le korajsko! — Kmet s Pohorja: Dotični dopis ni imel hudobnega namena. Ste slabo razumeli. Priznati nam morate, da se moramo tudi za te ljudi brigati, sicer nam jih rdečkarji popolnoma odtujijo. — Stari trg: Vaš dopis o žalostnih pošastih razmerah pošljemo poštnemu ravnateljstvu v presojo. — Slov. Gradec: Preobširno. Ali imate tudi dokaze za vaše trditve? — Sv. Benedikt: Hvala za pismo iz Dunaja. Bomo dobro porabili. — Vurberg: Preobširno. Nekaj bomo porabili. Bodi nam pozdravljen! — Radizel: Hujškati naznanite drž. pravdniku. — Sv. Marjeta na Ptuj: Dopis poseben in žaljiv; sicer pa je brez podpisa zato gre v koš.

Svojik svojim!